

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., v právní věci

žalobce: **R. G.**
státní příslušnost Moldavská republika
t. č. Pobytové středisko Havířov, Na Kopci 5, 735 64 Havířov – Dolní Suchá
zastoupen Mgr. Ing. Tomášem Tillmannem, advokátem
sídlem Vrázova 1324/40, 703 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2023, č. j. OAM-396/LE-BA01-K01-2022, o udělení mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného zástupce žalobce Mgr. Ing. Tomáše Tillmanna, advokáta, **se určuje** částkou ve výši 3 400 Kč a bude mu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. R.

vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Výše specifikovaným rozhodnutím žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Relevantní skutková zjištění a předchozí řízení

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 21. 12. 2022, a to v návaznosti na rozhodnutí Policie České republiky o svém zajištění za účelem správního vyhoštění ze dne 14. 12. 2022 (dlužno doplnit, že se jednalo o v pořadí již druhé rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce, přičemž o prvním vyhoštění žalobce bylo rozhodnuto již dne 2. 9. 2022, tj. po jeho příjezdu do České republiky v létě 2022; toto rozhodnutí ovšem žalobce nerespektoval a nadále v České republice pobýval).
3. Z protokolu o výsledku účastníka správního řízení ve věci správního vyhoštění ze dne 13. 12. 2022 se mj. podává, že žalobce nemá cestovní doklad, tudíž se nemůže vrátit zpět do Moldávie, ani o tom neuvažuje. V případě návratu do Moldavské republiky žalobci dle jeho výpovědi nehrozí mučení, trest smrti ani nelidské či ponižující zacházení anebo jiné vážné nebezpečí.
4. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce dne 9. 1. 2023 sdělil, že z Moldavska vycestoval s kamarádem autem v létě 2022 přímo do České republiky, do Karlových Varů. V zemi původu působil jako organizátor protestních protivládních akcí strany „Šor“ v roce 2021 v Soroce, přičemž měl za úkol shromažďovat protestující a zajišťovat jim dopravu. Není členem žádné politické strany. Za důvod pro udělení mezinárodní ochrany žalobce označil pronásledování v zemi původu ze strany mafiánů i státních orgánů, a to kvůli penězům, které „ukradl“, jedná se o částku cca 5 000 €.
5. Dne 23. 1. 2023 byl s žalobcem proveden pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, při němž zopakoval, že byl pověřen stranou Šor organizací mítinků, od roku 2018 do roku 2021 dostával od strany finanční prostředky, které měl rozdávat lidem, aby je sehnal na protestní akce. Za účelem organizace protivládních meetingů obdržel od strany Šor i v roce 2021 částku 5 000 €, s penězi uprchl a začal se skrývat. V Moldavsku bylo proti němu vedeno několik trestních stíhání, žádné stíhání se nedostalo před soud; v současnosti je na útěku, neboť jej hledá jak policie, tak i osoby ze strany Šor. Předpokládá, že v případě návratu do vlasti by byl odsouzen v rozsahu minimálně 15 let odnětí svobody. O mezinárodní ochranu požádal, protože byl zadržen a bál se, že bude deportován.
6. Při doplňujícím pohovoru dne 15. 2. 2023 zopakoval, že pracoval a organizoval schůze pro organizaci Ilan Šor, což je nejen název organizace, ale i vlivná osoba a politik s kontakty. Žalobce objednával dopravu a svážel lidi na demonstrace. Problémy začaly, když za účelem

organizace akce v roce 2021 obdržel 5 000 €, které ukradl a utekl s nimi. V roce 2021 proti němu zahájili trestní stíhání, hledala jej policie. Podrobnější informace k trestnímu stíhání či listinu o něm nemá, na zahájení trestního stíhání usuzuje z informací poskytnutých jeho matkou, která mu řekla, že jej měla policie i osoby od I. Š. hledat doma. Žalobce dále upřesnil, že již v roce 2019 byl obviněn z krádeže. K organizaci mítinků sdělil, že se jich taky zúčastnil a byl několikrát zadržen policií, ale zaplatil pokuty a pak byl propuštěn. Nyní se obává lidí od I. Š., mohou jej zavřít nebo zlikvidovat.

7. Součástí správního spisu žalovaného je dále i protokol o výsledku účastníka správního řízení ve věci („prvního“) správního vyhoštění ze dne 2. 9. 2022, ze kterého se podává, že žalobci v případě návratu do Moldavské republiky nehrozí mučení, trest smrti ani nelidské či ponižující zacházení anebo jiné vážné nebezpečí. Uvedl, že je svolný k repatriaci do země původu, ke mu nehrozí žádné nebezpečí.
8. Správní spis dále obsahuje zprávy ČTK o zemi původu ze dne 1. 11. 2022, 10. 2. 2023, 13. 2. 2023 a 16. 2. 2023, dále informace odboru azylové a migrační politiky ze dne 1. 7. 2022 „Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu“, informace odboru azylové a migrační politiky ze dne 12. 7. 2022 „Bezpečnostní a politické situaci v zemi“, informace odboru azylové a migrační politiky ze dne 15. 2. 2023 „Aktuální otázky, vztahy s Podněstřím, opozice v Podněstří, strana Šor v Moldavsku“, informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky č. j. 122984/2022-LPTP ze dne 2. 9. 2022 „Situace v Podněstří“ a informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky č. j. 102372/2023-MZV/LPTP ze dne 8. 2. 2023 „Aktuální dopady konfliktu na Ukrajině, protivládní protesty a přístup státních úřadů k protestům, přístup k základní zdravotní péči“.
9. Žalovaný posoudil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany a dne 24. 2. 2023 vydal napadené rozhodnutí. K jednotlivým azylovým důvodům přitom žalovaný provedl následující úvahu:
 - neshledal naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Správní orgán konstatoval, že z výpovědi žalobce nezjistil žádnou skutečnost, která by nasvědčovala tomu, že by v Moldavsku vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Žalobce se dle svých slov podílel na organizování demonstrací, přičemž k této činnosti nebyl motivován svým přesvědčením, resp. snahou uplatnit svá politická práva a svobody, nýbrž tuto činnost vykonával pouze za peníze. Žalovaný dospěl k závěru, že ze shromážděných informací a zpráv o Moldavsku nevyplývá, že by účastníci demonstrací byli pokutováni pouze za účast na demonstracích. Žalovaný též zajistil informace o straně Šor a I.Š., jenž je v současnosti trestně stíhán a pobývá v zahraničí. Žalovaný celkově poukázal na rozporuplné výpovědi žalobce, a to i ve vazbě na jeho výpovědi v řízení o správním vyhoštění. V případě jakýchkoliv potíží v zemi původu měl žalobce možnost k ochraně svých práv využít právního systému své země, přičemž s ohledem na úroveň stavu dodržování lidských práv v Moldavsku nelze rozhodně tvrdit, že by měl být ve své případné snaze neúspěšný;
 - ve vztahu k azylovému důvodu dle § 13 zákona o azylu měl žalovaný za to, že v průběhu správního řízení nevyplývalo, že by v České republice byl udělen azyl některému z rodinných příslušníků žalobce, a proto ani tento azylový důvod nebyl aplikován;

- rovněž neshledal důvody pro udělení humanitárního azylu předpokládaného § 14 zákona o azylu, přičemž poukázal na zdravotní stav žalobce a jeho rodinnou, sociální a ekonomickou situaci;
- k doplňkové ochraně žalovaný konstatoval, že žalobci v případě návratu do země původu nehrozí vážná újma předpokládaná § 14a zákona o azylu. Upřesnil, že v případě návratu žalobci nehrozí nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobce má možnost se obrátit s žádostí o pomoc na státní orgány své vlasti. V odůvodnění žalovaný resumoval možnosti ochrany civilního obyvatelstva ze strany moldavského právního systému;
- správní orgán se zabýval i otázkou ozbrojeného konfliktu ve vazbě na vpád vojsk Ruské federace na území Ukrajiny a situaci v Podněstří, přičemž konstatoval, že v Moldavsku neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

III. Obsah žaloby

10. Žalobce napadl rozhodnutí o neudělení azylu včasnou žalobou, v níž rozhodnutí žalovaného rozporuje v celém rozsahu.
11. Má za to, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav a neprovedl řádně všechna potřebná šetření. Žalobci v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu, a to proto, že se obává trestu odnětí svobody minimálně ve výši 15 let a pomsty ze strany proruské politické strany Šor. Ačkoliv si je vědom svého provinění za bezdůvodné přijetí 5 000 €, nevěří, že by byl vyšetřován a stíhán dle právního řádu Moldavska. Dle žalobce je v Moldavsku velká korupce, a dokud má Šor moc v parlamentu, nikdo mu nepomůže.
12. Žalobce také uvádí, že Moldavsko má zásadní nedostatky v oblasti soudnictví, porušování lidských práv, četného diskriminačního trestního stíhání apod. Bezpečnostní poměry se v Moldavsku v poslední době výrazně mění k horšímu s ohledem na energetickou krizi a růstu oblíbenosti proruských politických sil.
13. Žalobce je přesvědčen, že byť je Moldavsko začleněno do skupiny bezpečných zemí, nezbavuje to žalovaného povinnosti posuzovat, zda žadatelům, tedy i žalobci, nehrozí v zemi původu vážná újma. Žalobce tak naráží na teritoriální výjimku Moldavska jako bezpečné země – Podněstří.
14. Závěrem namítá, že žalovaný nesprávně volil dotazy, odpovědi žalobce vyložil nesprávně, což je dané jazykovou bariérou, kdy „některé přesné významové odstíny se nutně v překladu ztratí“ (pohovor k žádosti o mezinárodní ochranu za přítomnosti ruského tlumočníka x rodilý moldavský jazyk žalobce).
15. Žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému.

IV. Vyjádření žalovaného

16. Vyjádřením ze dne 29. 3. 2023 žalovaný navrhl žalobu zamítnout.
17. Poukázal na skutečnost, že v poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce uvedl, že je schopen se dorozumět rusky a moldavsky. Pohovor a doplňující pohovor byl se žalobcem veden za účasti tlumočnicka jazyka ruského. Žalobce s pohovorem souhlasil, na otázky odpovídal, žádné námitky nevyjádřil a přetlumočit zpětně otázky nechtěl.
18. Žalovaný dále poukázal na rozporuplnost ve výpovědích žalobce a odkázal na obsáhlé odůvodnění v napadeném rozhodnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Při posuzování věci měl ovšem na zřeteli také čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který zakotvuje povinnost členských států zajistit pro žadatele o mezinárodní ochranu účinný opravný prostředek. Dle odst. 3 uvedeného ustanovení pak lze za účinný opravný prostředek považovat pouze takový prostředek, který zabezpečuje „úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU“.
20. O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.
21. Krajský soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
22. Krajský soud úvodem svého posouzení konstatuje, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, jeho odůvodnění obsahuje veškeré povinné náležitosti stanovené v § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, přičemž žalovaný si opatřil dostatek podkladů, včetně aktuálních zpráv o zemi původu žalobce; tyto důkazy s ohledem na tvrzení žalobce dostatečným způsobem vyhodnotil a vyšel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu.
23. Azylový příběh žalobce lze sumarizovat takto: Ve své vlasti pořádal pro politickou stranu Šor mítinky a demonstrace, přičemž sám nebyl a není členem žádné politické strany. V roce 2021 obdržel od dané politické strany za účelem organizace mítinků částku 5 000 €, které zpronevěřil, začal se skrývat, ze země uprchl a v létě 2022 přicestoval s kamarádem do České republiky. Nyní se obává trestního stíhání a trestu odnětí svobody, jakož i pomsty ze strany politické strany Šor.

V. 1. Námitka jazykové bariéry a nevhodně volených dotazů při pohovorech o udělení mezinárodní ochrany

24. Obecně platí, že konání pohovoru je v řízení o mezinárodní ochranu jedním z nejvýznamnějších okamžiků, neboť výpověď žadatele je zásadním podkladem pro další průběh správního řízení i soudního řízení správního. Úprava pohovoru v zákoně o azylu je

ovšem poměrně strohá. Konkrétní způsob vedení pohovoru ani jeho průběh není v zákoně o azylu stanoven, nápomocnou může být například Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice) či především Příručka UNHCR z roku 1995 ve věci vedení pohovoru s žadatelem o status uprchlíka¹. I když existují návody, na jaká témata se ptát, samotný výběr otázek záleží vždy jen na osobě, která pohovor vede, a jejím uvážení. Každý příběh žadatele je totiž individuální a dopředu není jasné, jakým směrem se může pohovor ubírat.

25. Z hlediska procesního lze k pohovoru a doplňujícímu pohovoru, jak byly vedeny v souzené věci, konstatovat, že správní orgán úvodem dostal své poučovací povinnosti. Pohovor byl veden v jazyce ruském za přítomnosti tlumočníka z jazyka ruského, doplňující pohovor za přítomnosti tlumočnice z jazyka ruského, tedy v jazyce, který žalobce označil za jazyk, v němž je schopen se dorozumět. Žalobci byla vždy závěrem nabídnuta možnost zpětného přetlumočení celého pohovoru, čehož žalobce nevyužil a ani nevznesl žádné námitky k protokolaci. Žalobce též v průběhu pohovorů souhlasil s každou jednotlivou stranou protokolu o pohovoru, na otázky odpovídal zcela adekvátně k jejich obsahu. Na závěr byl žalobce dotázán, zdali chce něco doplnit k tomu, co bylo v pohovorech řečeno či co ještě nezaznělo, přičemž jen v doplňujícím pohovoru uvedl, že se chce vzdát moldavského občanství. Dále byl poučen o možnosti označit všechny důkazy na podporu svých tvrzení, k čemuž mu byl poskytnut prostor na konci pohovoru.
26. K samotnému obsahu pohovorů krajský soud konstatuje, že na jeho počátku správní orgán ověřil okolnosti příjezdu žalobce do České republiky. Žalobci byl poskytnut dostatek prostoru k prezentaci příběhu. Žalobce nebyl při svého azylového příběhu přerušován, správní orgán postupně kladl doplňující otázky směřující ke specifikaci problémů, jimž měl žalobce v zemi původu čelit. Byl dotazován na původce a příčiny tvrzených problémů, jejich počátek či následek. Pohovor byl veden tak, aby bylo objasněno, zda má žalobce strach z pronásledování a tento strach je oprávněný, z jakých důvodů je pronásledován, jaké měl žalobce v minulosti problémy a jaké problémy může očekávat, jestliže se do země původu vrátí. Správní orgán zjišťoval k obavě z osob z okolí osoby I. Š. a k obavě z trestního stíhání další informace. Nutno podotknout, že správní orgán v tomto směru oba pohovory dále řetězil a kladl doplňující dotazy, neboť odpovědi žalobce vyznívaly poměrně stroze.
27. Z protokolu o pohovorech krajský soud dále zjišťuje, že tazatel používal otevřené otázky, jež žalobci umožnily podat širší odpověď, daly mu prostor, aby vyprávěl svůj příběh svým vlastním způsobem. Krajský soud se proto nemůže ztotožnit s názorem žalobce ohledně nevhodně volených dotazů. Sled otázek nepovažuje krajský soud za nikterak nestandardní. Žalobce měl možnost svůj azylový příběh detailně popsat a rozvést. Jak bylo uvedeno výše, byly kladeny otázky směřující k odkrytí možných příčin a obav z pronásledování tvrzeného žalobcem.

¹ Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků. Doplněné vydání. Ženeva, leden 1992. Dostupné z: <http://www.unhcr.cz/>

28. Krajský soud k otázce pohovoru v souzené věci uzavírá, že způsob jeho vedení vyhověl požadavkům judikatury Nejvyššího správního soudu (například rozsudek ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 či ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Azs 26/2003), podle níž je nutné, aby se správní orgán dotazoval vedle obecných otázek také na konkrétní informace, které nasvědčují, že žadatel mohl být pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování státní mocí z důvodů stanovených v § 12 zákona o azylu. Správní orgán též umožnil žalobci sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak nebylo jeho úkolem předesíť důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Na závěr pohovoru měl žalobce možnost uvést další okolnosti. Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany při pohovoru dal žalobci možnost předložit v úplnosti důvody své žádosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, sp. zn. 5 Azs 40/2009).

V. 2. Důvod udělení azylu podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu

29. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí podrobně zabýval otázkou, zda je v případě žalobce naplněn důvod udělení azylu podle § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, a dospěl k závěru, že nikoliv.
30. Žalobce dle žalovaného neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno učinit závěr o tom, že je pronásledován za uplatňování politických práv nebo svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce nikdy nebyl členem žádné politické strany nebo skupiny, což několikrát při pohovorech zdůraznil. Z výpovědí žalobce vyplynulo to, že pracoval a organizoval pro stranu Šor demonstrace a mítinky, přičemž jak zcela správně uvedl žalovaný, tuto činnost vykonával jako práci, tedy za odměnu, pro peníze, nikoliv ze svého politického přesvědčení, resp. veden snahou uplatnit svá politická práva.
31. Co se týká důvodu udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, ani zde žalovaný nehledal naplnění zákonem předpokládaných podmínek ze strany žalobce. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou obavy žalobce z trestního stíhání v jeho vlasti a obava z osob ze strany Šor, přičemž tato obava vznikla až v návaznosti na to, co žalobce odcizil/zpronevěřil 5 000 €, které mu byly stranou Šor svěřeny za účelem financování a uspořádání demonstrace (organizace dopravy, zajištění účastníků apod.).
32. To, zda je či není proti žalobci vedeno trestní stíhání, žalobce usuzuje zprostředkovaně, z údajů poskytnutých od své matky, která mu sdělila, že jej měly hledat osoby od policie či od I. Š. Oficiální informací o svém trestním stíhání souvisejícím s krádeží či zpronevěrou jemu svěřených finančních prostředků či dokumentem žalobce nedisponuje, přičemž při pohovorech ve věcech řízení o svém správním řízení v září i prosince 2022 výslovně probíhající trestní stíhání negoval.
33. Ve výpovědích žalobce lze přitom spatřovat určitý vývoj, ne-li gradaci azylového příběhu, a to ve snaze dodat mu na závažnosti. Jak při výslechu jako účastníka správního řízení ve věci správního vyhoštění dne 2. 9. 2022, tak i dne 13. 12. 2022 (další řízení o jeho správním vyhoštění), žalobce výslovně uvedl, že mu v případě návratu do Moldavské republiky nehrozí mučení, trest smrti ani nelidské či ponižující zacházení anebo jiné vážné nebezpečí.

Žalobce byl dne 2. 9. 2022 svolný ke své repatriaci s tím, že mu v zemi původu nehrozí žádné nebezpečí. V návaznosti na vydání druhého rozhodnutí o správním vyhoštění a své zajištění ovšem žalobce dne 21. 12. 2022 žádá o udělení mezinárodní ochrany.

34. Zde krajský soud v obecné rovině (neboť míra precizace žalobních námitek předurčuje míru přezkumu soudem) nemůže nepoznamenat, že se zpronevěrou svěřené částky, kterou žalobce navíc nepopírá, byť ji označuje za krádež, jsou v obecné rovině spojeny trestně-právní konsekvence i v českém právním řádu. Nelze tedy v případné, blíže nespecifikované, návštěvě příslušníků policejních složek u matky žalobce spatřovat azylově relevantní pronásledování žalobce, jak jej předpokládá § 12 zákona o azylu, a to ve vazbě na absenci tvrzení jakéhokoliv politického přesvědčení žalobce.
35. Žalovaný též posoudil azylový příběh žalobce z pohledu možného pronásledování ze strany soukromých osob (I. Š.). Zde poukazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (za všechny námátkou například rozsudek ze dne 10. 3. 2004, sp. zn. 3 Azs 22/2004), z níž plyne, že vyhrožování ze strany soukromé osoby, pokud není podporováno státem, nelze charakterizovat jako azylově relevantní pronásledování. Původcem pronásledování podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu může být soukromá osoba jen za určitých okolností, kdy lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
36. Žalobce by se tedy nejprve musel pokusit nastalý stav (obavu z lidí navázaných na politickou stranu Šor nebo na I. Š.) řešit v zemi původu; až ve chvíli, kdy by se prokázala neochota nebo neschopnost státních orgánů jednat a ochránit žalobce, mohlo by se jednat o azylově relevantní důvod. Z výpovědi žalobce nevyplyvá, že by jakkoliv orgány své země původu konstatoval v důsledku svých obav ze strany pronásledování ze strany soukromých osob (či i státních složek případně napojených na tuto stranu). Svou situaci vyřešil útekem ze země původu již v roce 2021 a příjezdem do České republiky, kde pobýval cca půl roku a až následně (v návaznosti na rozhodnutí o svém – druhém - správním vyhoštění) podal žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany.
37. V daném kontextu lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 6 Azs 151/2015-36, podle něhož u soukromých osob jako původců pronásledování musí přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování. Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 1. 11. 2007, č. j. 7 Azs 65/2007-47, uvedl, že „tvrzené obavy z vyhrožování ze strany soukromých osob, třeba i odůvodněné, by se mohly stát důvodem pro udělení azylu pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, organizovaly, záměrně trpěly, apod. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách v dané zemi však ještě nečiní z takového ohrožení pronásledování, a tedy ani azylový důvod.“ Dále srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2004, č. j. 7 Azs 38/2003-37, podle něhož za pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu je nutno považovat pouze takové ohrožení života či svobody, které je trpěné, podporované či prováděné státní mocí. Dle ustálené judikatury půjde o důvod pro udělení mezinárodní ochrany až tehdy, pokud orgány země původu nejsou ochotné nebo schopné ochranu před jednáním soukromých osob poskytnout (srov. např. již rozsudky ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4

Azs 38/2003-36, ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004-48, nověji rozsudek ze dne 9. 12. 2015, čj. 6 Azs 230/2014-67, bod 33). Obecná nedůvěra žadatele ve státní orgány není důvodem, aby jejich ochranu vůbec nevyhledal, ledaže zprávy o zemi původu tuto nedůvěru potvrzují (např. rozsudek ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS). Nic takového ovšem ze správního spisu neplyne.

38. V tomto kontextu krajský soud konstatuje, že není smyslem soudního přezkumu stále podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění, což v této věci, resp. části, činí (srov. např. rozsudek nejvyššího správního ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, či jeho rozsudky ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47). Žalobce přitom necítil své žalobní námitky primárně do posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany z důvodů předpokládaných v § 12 zákona o azylu.
39. Závěry žalovaného ve vztahu k azylovému důvodu dle § 12 zákona o azylu prezentované v napadeném rozhodnutí proto považuje krajský soud za správné.

V. 3. Posouzení důvodu udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu

40. Co se týče ve stručnosti azylových důvodů dle § 13 a 14 zákona o azylu, krajský soud uvádí, že v daném případě není sporná skutečnost, že v České republice nebyla udělena jakákoliv forma mezinárodní ochrany rodinnému příslušníkovi žalobce ve smyslu § 13 zákona o azylu. Rovněž nebyly splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, neboť životní situaci žalobce nelze považovat za mimořádnou a nejedná se o případ zvláštního zřetele hodný. Důvody svědčící pro udělení azylu z důvodů uvedených v § 13 zákona o azylu a § 14 zákona o azylu nebyly v řízení zjištěny ani nebyly žalobcem tvrzeny. Soud proto po provedeném přezkumném řízení v obecné rovině konstatuje, že rozhodnutí žalovaného i v tomto směru považuje za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné.

V. 4. Posouzení doplňkové ochrany dle § 14a a 14b zákona o azylu

41. O doplňkové ochraně podle § 14a zákona o azylu platí, že je možno ji přiznat žadateli o azyl i v případě, kdy nesplňuje důvody pro udělení azylu, existuje-li důvodná obava, že by mu po návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy. Za vážnou újmu se ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. a) až d) zákona o azylu považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Povinností správního orgánu i soudu je zabývat se možnou existencí těchto důvodů v případě jakéhokoliv procesního režimu rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu. Současně platí, že podmínky pro přiznání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu nejsou totožné s důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona téhož zákona; správní orgán i soud se jimi proto zabývají samostatně. Intenzita nebezpečí vážné újmy přitom musí vykazovat určitou úroveň, musí se jednat o reálné nebezpečí (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008-

79, či ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Azs 175/2007-49, ze dne 27. 9. 2011, č. j. 8 Azs 10/2011-89, a ze dne 22. 11. 2010, č. j. 8 Azs 12/2010-64).

42. Ze správního spisu a ze samotného tvrzení žalobce má soud za nesporné, že žalobci v případě návratu do země původu nehrozí vážná újma podle § 14a písm. a), b), c) ani d) zákona o azylu.
43. Co se týká hrozby vážné újmy ve formě uložení nebo vykonání trestu smrti, tak Moldavsko je zemí, jejíž právní předpisy neumožňují udělit trest smrti za žádný trestní čin (viz např. bod 3. informace odboru azylové a migrační politiky ze dne 12. 7. 2022 - „Bezpečnostní a politické situaci v zemi“). Krajský soud tak s hodnocením žalovaného souhlasí a doplňuje, že tento závěr žalobce v průběhu správního ani soudního řízení nijak nezpochybňoval.
44. Pokud jde o důvod udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1, 2 písm. b) zákona o azylu, podle názoru žalovaného lze doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoliv tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Ve výpovědích žalobce správní orgán nenalezl vodítka, která by ho měla přivést k okolnostem, že by žalobce měl být po svém návratu do vlasti vystaven hrozbě nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání či proč by tam měl být mučen.
45. K žalobcovým obavám ze strany politické strany Šor je na místě uvést, že žalobci nebránila žádná objektivní skutečnost, aby se v případě možného ohrožení ze strany soukromých osob obrátil s žádostí o pomoc na státní orgány své vlasti. Poté, co dle svých slov ukradl 5 000 €, setrval v zemi původu a na Ukrajině ještě cca jeden rok. Svou vlast rovněž bez jakýchkoliv komplikací opustil.
46. V posuzované věci žalobce sám žádné tvrzené vyhrožování či obavy z lidí ze strany Šor na policii nenahlásil, ta tedy ani neměla možnost se jeho případem zabývat. Tvrzení žalobce, že svou situaci neřešil prostřednictvím policie, neboť je v Moldavsku velká korupce a Ilon Šor má v zemi velký vliv, přitom nelze bez dalšího přijmout.
47. Žalovaný v napadeném rozhodnutí na podkladě zajištěných zpráv detailně popsal možnosti, jimiž moldavský právní systém disponuje k poskytnutí ochrany civilnímu obyvatelstvu, např. Moldavsko posílilo právní stát, došlo k reformě policie, zavedlo kroky směřující k reformě soudnictví. Ústava a zákon stanoví právo každé osoby napadnout zákonnost svého zatčení nebo zadržení u soudu. Může se obrátit mj. na veřejného ochránce práv či na domácí i mezinárodní skupiny pro lidská práva, které v zemi jeho původu působí.
48. Žalovaný si opatřil i dostatečné informace o straně Šor a o Ilanu Šorovi, který je v Moldavsku trestně stíhán a v roce 2019 utekl ze země.
49. Žalovaný tak dle krajského soudu dostatečně v daném kontextu vyhodnotil možnosti, jimž žalobce disponoval z pohledu ochrany svých práv, zejména, pokud se domníval, že je ve své zemi ohrožen lidmi spojených se stranou Šor.

50. Z absence jakýchkoliv kroků žalobce nelze usuzovat, že by moldavské státní orgány odmítaly poskytnout žalobci pomoc či by byly záměrně nečinné. Podle krajského soudu zůstaly obavy žalobce pouze v rovině hypotetické.
51. Shora citované informace ob stojí i ve vztahu k údajnému trestnímu stíhání žalobce. Žalobce opakovaně tvrdil, že odcizil 5 000 €, přičemž to, že ho hledá policie, zjistil od své matky, která si myslí, že je to kvůli podvodu. Již výše krajský soud uvedl, že by nebylo jakkoliv překvapivé, pokud by žalobce hledala policie za situace, kdy přijal 5 000 € za účelem poskytnutí služby organizace, kterou ovšem nevykonával, přičemž si svěřené finance ponechal, začal se skrývat a následně utekl ze země původu (sám žalobce tvrdí, že peníze ukradl!). Žalobce tedy musel minimálně v obecné rovině předpokládat, že za své činy musí nést i trestně-právní následky, přičemž k možnému trestnímu stíhání žalobce a rozhodnutí o jeho vině a trestu jsou primárně povolány státní orgány Moldavska.
52. Z výše citovaných informací a zpráv o zemi původu přitom plyne, že žalobce není zbaven možností k ochraně svých práv v rámci právního systému a orgánů své země. Dle těchto informací Moldavská republika skýtá dostatečný mechanismus k poskytnutí ochrany civilními obyvatelstvem. Ze zpráv nevyplývá, že by daný systém byl neúčinný či bezobsažný. Uvedené informace jsou žurnalizovány ve spisovém materiálu, přičemž žalobce měl možnost se s nimi za účasti tlumočníka seznámit.
53. Informace o zemi původu, jak si je zajistil žalovaný, považuje krajský soud za dostačující. Žalovaný požadované hodnocení provedl s odkazem na relevantní podklady, přičemž konstatoval, že v zemi původu měl žalobce dostatek možností pro ochranu svých práv a tyto blíže rozvedl. Krajský soud se s tímto hodnocením ztotožňuje a považuje je za dostatečné pro rozhodnutí ve věci. Hodnocení situace v Moldavsku provedené žalovaným vyhovuje požadavkům uvedeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, podle kterého „informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“
54. Ze správního spisu dále neplyne, že by žalobce v domovském státu vyčerpal všechny prostředky ochrany, které mu tento stát poskytuje. Žalobce se neobrátil ani na policii, ani nepodnikl jiné kroky k ochraně své osoby, které mu právní řád domovského státu umožňuje. Z judikatury kasačního soudu vyplývá, že: „neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003-44). V této souvislosti lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, podle kterého: „pro to, aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“ Tyto závěry jsou plně aplikovatelné na nyní projednávanou věc.
55. Žalovaný rovněž posuzoval otázku, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu s ohledem na vpád vojsk Ruské

federace na území Ukrajiny a na situaci v Podněstří se závěrem, že v Moldavsku neprobíhá takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobci pokládat za vážnou újmu dle ustanovení § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu. Na základě informací o zemi původu lze konstatovat, že bezpečnostní situace v zemi je ustálená a stabilní.

56. Vycestování žalobce do země původu není ani v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalobce je svobodný a bezdětný, nemá zde svoji rodinu. Neudělení mezinárodní ochrany žalobci tak nepředstavuje ani nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.
57. Pro úplnost se krajský soud vypořádává i s neudělením doplňkové ochrany podle § 14b zákona o azylu. Z výpovědi žalobce, evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany ani ze zjištění žalovaného v průběhu správního řízení nevyplývá, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce.

V. 5. Moldavsko jako bezpečná země původu

58. Žalobce je přesvědčen, že byt' je Moldavsko začleněno do skupiny bezpečných zemí, nezbavuje to žalovaného povinnosti posuzovat, zda žalobci, nehrozí v zemi původu vážná újma. Žalobce pak naráží na teritoriální výjimku Moldavska jako bezpečné země – Podněstří.
59. Tuto žalobní námitku shledává krajský soud v projednávané věci zcela irelevantní. Žalovaný nepostupoval dle § 16 odst. 2 zákona o azylu, který uvádí, že se jako zjevně nedůvodná zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
60. Žalovaný posoudil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, pročez tuto mu neudělil.
61. Žalovaný si opatřil dostatek informací o území Podněstří a jeho vztahu k Moldavsku, přičemž s těmito náležitě pracoval v odůvodnění svého rozhodnutí.

V.6. Dílčí závěr krajského soudu

62. Krajský soud považuje za potřebné uzavřít, že z okolností příjezdu a dalších kroků žalobce lze předpokládat, že o udělení mezinárodní ochrany požádal pouze proto, aby legalizoval svůj pobyt na území České republiky a vyhnul se tak nucenému návratu. To názorně dokumentuje jeho sdělení před policejními orgány v září i prosince 2022, kdy deklaruje, že v případě návratu do Moldavské republiky mu nehrozí mučení, trest smrti ani nelidské či ponižující zacházení anebo jiné vážné nebezpečí, jeho chtíč je zůstat v České republice, žádost o mezinárodní ochranu podává v návaznosti na své správní vyhoštění a zajištění. Kromě toho, že se z popsaného jednání prýští účelovost, krajský soud považuje za nutné opakovaně zdůraznit, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje předpokládané zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o

změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004-57). Mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako ochranný štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoliv univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu.

VI. Závěr a náklady řízení

63. Krajský soud na základě shora uvedeného dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
64. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.
65. Žalobci byl ustanoven k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů Mgr. Ing. Tomáš Tillmann, jehož odměnu a hotové výdaje hradí stát. Soud zástupci žalobce přiznal odměnu za zastupování podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“) ve výši 3 100 Kč, dle obsahu spisového materiálu, a to za jeden úkon právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení) podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu. Dále soud přiznal zástupci žalobce paušální náhradu hotových výdajů na jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč ve smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových celkem činí 3 400 Kč a bude zástupci žalobce vyplacena z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Ostrava 30. května 2023

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně